

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ფაკულტეტი

1. ბაქტერიული უჯრედის აგებულება

- 1.1 სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ბაქტერიული სტრუქტურები (უჯრედის კედელი, ციტოპლაზმური მემბრანა, რიბოსომები, ნუკლეინის მჟავა) და მათი სამედიცინო მნიშვნელობა
- 1.2 კაფსულა, პლაზმიდა, სპორების აგებულება (დიპიკოლინის მჟავა), მათი სამედიცინო მნიშვნელობა.

1.3 პროკატიოტების და ეუკარიოტების შედარებითი დახასიათება.

2. ბაქტერიების ზრდა და გამრავლება

- 2.1 აერობული და ანაერობული ბაქტერიების განმასხვავებელი თვისება

3. ადამიანის ნორმოფლორა

- 3.1 ცხვირის, პირის ღრუს, კანის, მსხვილი ნაწლავების ფლორის ძირითადი წარმომადგენლები.

3. ავტოკლავირების რეჟიმი და სამედიცინო მნიშვნელობა.

4. ბაქტერიების გენეტიკა

- 4.1 ბაქტერიებს შორის გენეტიკური ინფორმაციის მიმოცვლის ჰორიზონტალური გზების (კონიუგაცია, ტრანსდუქცია, ტრანსფორმაცია) მექანიზმები და მათი სამედიცინო მნიშვნელობა.

5. ბაქტერიების პათოგენეზი

- 5.1 ეგზოტოქსინების და ენდოტოქსინების შედარებითი დახასიათება.

5.2 ენდოტოქსინის აგებულება, ტოქსიური კომპონენტი, მოქმედების მექანიზმი და აკლინიკური გამოვლინება.

5.4 მცნება ტოქსოიდის შესახებ და დაავადებები, რომლის საწინააღმდეგოდაც

მოწოდებულია ტოქსოიდით ვაქცინაცია.

- 5.5 ბოტულიზმის ტოქსინის მოქმედების მექანიზმი.

6. ანტიბიოტიკები

6.1 ანტიბიოტიკების კლასიფიკაცია სამიზნის მიხედვით

6.1 ა) უჯრედის კედლი ინჰიბიტორები

ბ) რიბოსომების ინჰიბიტორები

გ) ნუკლეინის მჟავის ინჰიბიტორები

დ) ციტოპლაზმური მემბრანის ინჰიბიტორები

ანაერობული ბაქტერიების საწინააღმდეგო პრეპარატები(მეტრონიდაზოლი)

6.2 ანტიბიოტიკების გვერდითი მოვლენები(კბილების დისკოლორიზაციის, ანაფილაქსია)

6.3 ლიზოციმის მნიშვნელობა და სამიზნე.

7.გრამდადებითი კოკები

7.1 სტაფილოკოკების დიფერენცირება კოაგულაზის და კატალაზის პროდუქციის მიხედვით

7.2 ოქროსფერი სტაფილოკოკების მიერ პროდუცირებული ტოქსინები(ენტეროტოქსინი და ა.შ) და მათ მიერ გამოწვეული დაავადებები(ტოქსინ-ასოცირებული და სხვა)

7.3 ეპიდერმიალური სტაფილოკოკებით Staphylococcus epidermidis-ით გამოწვეული დაავადებები და ვირულენტობის ფაქტორი.

7.4 A- ჯგუფის β-ჰემოლიზური Streptococcus pyogenes-ის მიერ გამოწვეული დაავადებები(ფარინგიტი, ქუნთრუშა და ა.შ) , ერთროგენინის პროდუქცია და აუტოიმუნური გართულებები.

7.5 Streptococcus pneumoniae-ს მიერ გამოწვეული დაავადებები და ვაქცინის ტიპი.

7.6 Streptococcus viridans(α-ჰემო;იზური streptococci) -ს მიერ გამოწვეული დაავადებები და დენტალურ პროცედურებთან ასოცირებული რისკები(ენდოკარდიტი).

7.7 Streptococcus agalactiae-ს მიერ გამოწვეული დაავადებები და ახალშობილთა მენინგიტის გამოწვევის რისკ ფაქტორები.

7.8 Enterococcus faecalis-ით გამოწვეული დაავადებები

8. გრამუარყოფითი კოკები

8.1 *Neisseria meningitidis* და *Neisseria gonorrhoeae* -ს მორფოლოგია, გამოწვეული დაავადებების კლინიკური სურათი და მათი ვირულენტობის ფაქტორები.

9. სპორის წარმომქმნელი გრამდადებითი ჩხირები

9.1 *Bacillus anthracis* -ს მორფოლოგიური თვისებები და დაავადებები რომელსაც იწვევს(შავი კარბუნკული და ა.შ).

9.2 *Clostridium tetani*-ს მორფოლოგია და ვაქცინის ტიპი.

9.3 *Clostridium botulinum*-ს ტოქსინის მექანიზმი, რისკის ჯგუფები და დაავადებების კლინიკური სურათი.

9.4 *Clostridium difficile*-ს ინფექციის განვითარების რისკები დეკავშირებული ანტიბიოტიკოთერაპიასთან და დაავადებები.

10. გრამდადებითი სპორის არ წარმომქმნელი ჩხირები

10.1 *Corynebacterium diphtheriae*- მორფოლოგია, დიფტერიის ტოქსინი და ვაქცინის ტიპი.

10.1 *Listeria monocytogenes* -ს მორფოლოგია, რისკის ჯგუფები , დაავადებები, ლაბორატორიული დიაგნოსტიკა(სისხლიან აგარზე სუსტი ჰემოლიზის უნარი და ა.შ).

1.გრამუარყოფითი ჩხირებით (ემერიხია, სალმონელა, შიგელა, კლებსიელა, პროტერუსი) გამოწვეული დაავადებების მიკრობიოლოგიური დიაგნოსტიკა

1.1 ენტერობაქტერიების ოჯახის საერთო თვისებები და დიფერენციაცია ლაქტოზის ფერმენტაციის მიხედვით.

1.2 ***Escherichia coli***- მისი ტიპები(EHEC, ETEC, EPEC) , ვირულენტობის ფაქტორები და კლინიკური მიმდინარეობა(დიარეის ტიპები: სისხლიანი ან წყლიანი), ექსტრაგუსტონტესტინური დაავადებები(საშარდე გზების ინფექცია და ა.შ), ბიოქიმიური აქტიობა(ლაქტოზის ფერმენტაცია).

1.3 ***Proteus mirabilis***-კულტურალური თვისებები(მცოცავი ზრდა, მოძრავი), ბიოქიმიური აქტიობა(ლაქტოზა ნეგატიური), მის მიერ გამოწვეული დაავადებები.

2.მოხრილი გრამუარყოფითი ჩხირებით (ვიბრიონები, ჰელიკობაქტერიები, კამპილობაქტერიები), არამაფერმენტირებელი ბაქტერიებით (ფსევდომონები,

აცინეტობაქტერიები, ბურკჰოლდერიები) გამოწვეული დაავადებების მიკრობიოლოგიური დიაგნოსტიკა

2.1 Helicobacter pylori- მორფოლოგია, ვირულენტობის ფაქტორები(ურეაზას პროდუქცია), მასთან ასოცირებული დაავადებები.

2.3 Campylobacter jejuni- მორფოლოგია(S-ფორმები) , გადაცემის გზები, რისკის ჯგუფები, დიარეის ტიპი(სისხლიანი).

2.4 Pseudomonas aeruginosa- მორფოლოგია, ლურჯ-მწვანე პიგმენტის წარმოქმნის უნარი, დაავადებები და დაავადების განვითარების რისკის ჯგუფები(ცისტური ფიბროზის მქონე ბავშვები, დამწვრობა, ჭრილობა და ა.შ)

3.რესპირატორული ინფექციების გამომწვევი გრამუარყოფითი ჩხირების (ბორდეტელები, ლეგიონელები, ჰემოფილები) და მიკობაქტერიების მიკრობიოლოგიური დიაგნოსტიკა

3.1-Bordetella pertusis- ყვიანახველას კლინიკური მიმდინარეობა(შეტვეითი ხველა), რისკის ჯგუფები , ელექტიური ნიადაგი ბორელიების გასაზრდელად(ბორდე- ჟანგუ), სისხლის ლაბორატორიული თავისებურებები(ლიმფოციტოზი და ა.შ)

3.2. Legionella pneumophila- დაავადების გადაცემის გზები, ვირულენტობის ფაქტორი(უჯრედშიდა გამრავლება და ა.შ),დაავადებები (ატიპური პნევმონია და ა.შ),კლინიკური მიმდინარეობა.

3.3. Haemophilus influenzae- მორფოლოგია,დაავადებების განვითარების რისკის ჯგუფები და ვაქცინაცია(b-კავსულარული კონიუგირებული).

3.4.Mycobacterium tuberculosis- შედგენის თავისებურება(მჟავა-გამძლე), სელექტიური ნიადაგი(ლევენშტეინ-იენსენის), კულტივირების გახანგრძლივებული რეჟიმი(ნელად ზრდადი ბაქტერია), ვირულენტობის ფაქტორები(კორდ-ფაქტორი და ა.შ), ტუბერკულოზის დიაგნოსტიკა და სკრინინგი: მშრალი გაწმენდილი ტუბერკულინი(PPD) და კანის ტესტი.

4.გრამუარყოფითი ზოონოზური ბაქტერიებით (ბრუცელები, ფრანცისელა, ბარტონელა, პასტერელა) გამოწვეული დაავადებების მიკრობიოლოგიური დიაგნოსტიკა

4.1.Brucella - ბრუცელოზის განვითარების რისკები, გადაცემის გზები, კლინიკური მიმდინარეობა(ღამით ოფლიანობა, ტალღოვანი ცხელება და ა.

4.2 Bartonella henselae- მორფოლოგია, გადაცემის გზები და დაავადების კლინიკური გამოვლინება.

4.3. Pasteurella multocida- მორფოლოგია, გადაცემის გზები,დაავადება.

5. სპიროქეტების და მიკოპლაზმების მიკრობიოლოგიური დიაგნოსტიკა

5.1 Treponema pallidum-მორფოლოგია, გადაცემის გზები, რისკის ჯგუფები,კლინიკური სტადიები(მაგარი შანკრი და ა.შ)

5.2 Leptospira interrogans- მორფოლოგია და გადაცემის გზები.

5.4. Mycoplasma pneumonia- მორფოლოგია, რისკის ჯგუფები, ულტრასტრუქტურა,კლინიკური მიმდინარეობა (ატიპიური პნევმონია).

6. რიკეტსიების, ქლამიდიების, აქტინომიცეტების მიკრობიოლოგიური დიაგნოსტიკა

6.1-რიკეტსიის- გადაცემის გზები,კლდოვანი მთების ცხელების გამომწვევი დაავადების განვითარების რისკის ჯგუფები, კლინიკური გამოვლინება.

6.2-Chlamydia trachomatis - .ელემენტარული და რეტიკულური სხეულების დახასიათება ,დაავადებები.

Chlamydia pneumonia-დაავადებები (ატიპიური პნევმონია) და რისკის ჯგუფები.

6.3. Actinomyces- მორფოლოგიური დახასიათება(მაფისებრი),ულტრასტრუქტურა, დაავადების განვითარების რისკის ჯგუფები, კლინიკური სურათი.

1.რიკეტსიები

1.1 რიკეტსიის- კლდოვანი მთების ლაქოვანი ცხელება, მისი გამომწვევი.

2. ქლამიდიები

2.1 ქლამიდიებია სეროტიპები(A-C, და ა.შ). მათ მიერ გამოწვეული დაავადებები

3.პიკორნავირუსების ოჯახის კლასიფიკაცია

3.1. პოლიომიელიტის ვირუსის მორფოლოგიური დახასიათება(პლიუს ჯაჭვიანი რნმ, უგარსო), გადაცემის გზები.

3.2 კოქსსაკი A და B - მათ მიერ გამოწვეული დაავადებები .

3.3 რინოვირუსები- სეროტიპების რაოდენობა და მათ მიერ გამოწვეული დაავადება.

4. არბოვირუსები

4.1 ტაქსონომიური ჯგუფები(ოჯახი, გვარი) და მორფოლოგიური დახასიათება (გარსიანი, უგარსო, +რნმ, -რნმ და ა.შ). დაავადებები რომელებიც მიეკუთვნება არბოვირუსულ ინფექციებს(მხოლოდ ჩამონათვალი).

5. ორთომიქსოვირუსების ოჯახი

5.1 გრიპის ვირუსის მორფოლოგია(სეგმენტური გენომი, მინუს რნმ), ანტიგენური დრეიფი და შიფტი, მკურნალობა(ოზელტამივირი და ა.შ)

6. პარამიქსოვირუსების ოჯახი

6.1 ყბაყურას კლინიკური გამოვლინება, რისკის ჯგუფები და გართულებები(უნაყოფობა და ა.შ).

6.4 რესპირატორულ სინციტიალური(RSV) ვირუსის რისკის ჯგუფები(ახალშობილთა ბრონხიოლიტი, მძიმე პნევმონია და ა.შ)

6.5 წითელას ვირუსის გართულებები(ქვემწვავე მასკლეროზირებელი პანენცეფალიტი)

7. რაბდოვირუსების ოჯახი

7.1 ცოფის ვირუსის დამახასიათებელი მორფოლოგიური სურათი(ნეგრის სხეულაკები)დაავადების კლინიკური გამოვლინების თავისებურებები.

8. ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსი(აივ)

8.1 ვირუსის სამიზნე უჯრედები, გენომის თავისებურება(დიპლოიდური და ა.შ), ფერმენტული სისტემა(შექცევადი ტრანსკრიპტაზა და ა.შ),ადრეული სადიაგნოსტიკო მარკერი, მეორადი ოპორტუნისტული ინფექციები(პირის ღრუს კანდიდიოზი და ა.შ) და T უჯრედების რაოდენობა შიდს-ის დროს(<200)

9. რეოვირუსების ოჯახი

9.1 როტავირუსის მორფოლოგია(სეგმენტური ორძაფიანი რნმ), დაავადებები რისკის ჯგუფები და დაავადება(ახალშობილთა დიარეა და ა.შ) და რომელი ვაქცინით ხდება იმუნიზაცია.

10. ნოროვირუსი

10.1 ნოროვირუსით გამოწვეული გაავადებები(წყლიანი დიარეა და ა.შ) ,დაავადების გადაცემის გზები .

11. ბუნიაზირუსების გენომის ტიპი.

12. ტოგავირუსები-

12.1 წითურას ვირუსის ყველაზე მოწვლადი ჯგუფი(ნაყოფი). გადაცემის გზები.

13. კორონავირუსი- გენომის ტიპი, და დიაგნოსტიკა(PCR).

1. უგარსო დნმ ვირუსები

- 1.1 ადენოვირუსის მორფოლოგია ,მიერ გამოწვეული დაავადებები,რისკ ჯგუფები(საზაფხულო ბანაკები და ა.შ),გადაცემის გზები, სეროტიპების მრავალფეროვნება , ონკოგენურობა ცხოველებში .
- 1.2 პარვოვირუსის გენომის ტიპი(ერთმაფიანი დნმ), სამიზნე უჯრედები რომელსაც აზიანებს, გადაცემის გზები და კლინიკური გამოვლინება .
- 1.3 პაპილომავირუსის ონკოლოგიური სეროტიპები ,ადრეული ცილების E6 და E7 როლი ონკოგენეზში და მათი მოქმედების მექანიზმი და დაავადებები.
- 1.4 პოლიომავირუსი, მორფოლოგია. JC-ი ვირუსით გამოწვეული დაავადება(PML) და რისკის ჯგუფები.

ჰერპესვირუსები

- 1.5 ჰერპესვირუსების კლასიფიკაციის(ქვეოჯახები) პრინციპები, რომელი უჯრედია თითოეული მათგანის სამიზნე და ლატენტურობის ადგილი, სამკურნალო პრეპარატები.
- 1.6 მარტივი ჰერპესის (HSV-1, HSV-2) ვირუსის მიერ გამოწვეული დაავადებები(ენცეფალიტი და ა.შ) და მათი სამკურნალო პრეპარატი.
- 1.7 ჩუტყვავილა/ზოსტერის ვირუსის(VZV) კლინიკური მიმდინარეობა(გამონაყარი, სარტყლისებური ლიქენი და ა.შ) და ჩუტყვავილას ვაქცინის ტიპი.
- 1.8 ციტომეგალოვირუსის(CMV) სამიზნე უჯრედი, რომელსაც აზიანებს,მიერ გამოწვეული დაავადებები ახალშობილებში(ნაყოფის დეფექტები), გადაცემის გზები, გამოყოფა ბიოლოგიურ სითხეებში(შარდი და ა.შ) და ჰისტოლოგიური თავისებურება(ზუს თვალები) .
- 1.9 ებშტეინ- ბარის ვირუსის(EBV) მიერ გამოწვეული ონკოლოგიური დაავადებები და ინფექციური მონონუკლეოზი.
- 1.10 კაპოშის სარკომის(HHV-8) განვითარების რისკის ჯგუფები .

ჰეპატიტები

ჰეპატიტების(A,B,C,D,E) შედარებითი დახასიათება(ცხრილის მიხედვით)

- 1.11 ჰეპატიტი B გენომის თავისებურება, სეროლოგიური პროფილის თავისებურება(HBeAg –ის მნიშვნელობა) და შედეგების ინტერპრეტაცია დაავადების სხვადასხვა მიმდინარეობის დროს(მწვავე, ქრონიკული, გამოჯანმრთელება, ვაქცინაცია) ცხრილის მიხედვით.დაავადების გადაცემის გზები და ვაქცინის ტიპი.
- 1.12 ჰეპატიტი D (დელტა ვირუსი) თვისებები.
- 1.13 ჰეპატიტი C-ს განვითარების რისკის ჯგუფები, გადაცემის გზები.
- 1.14 ჰეპატიტი E-ს გადაცემის გზები და დაავადების განვითარების ყველაზე დიდი რისკის პირები(ორსულები).

პრიონები

- 1.15 პრიონების ქიმიური ბუნება, მათ მიერ გამოწვეული დაავადებები, რისკის ჯგუფები, რეზისტენტობა ,როგორ შეიძლება გავანადგუროთ და კლინიკური გამოვლინებები.

ონკოგენური ვირუსები

- 1.16 ადამიანის ონკოგენური ვირუსები რნმ და დნმ-ს შემცველი. მათი წარმომადგენლები(მხოლოდ რომელი ოჯახები შედის)

სამედიცინო მიკოლოგია

- 1.17 ოპორტუნისტული სოკოები-კანდიდა , დაავადებები და რისკის ჯგუფები .პირის ღრუში გამოწვეული დაავადებები .